

ธนชล วงศ์หิรัญเดชา, นิรมล ปัญสุวรรณ, วัชรพล สีนอ, กวินนา เกิดสูง, สุประภา จักษุคุลย์, นพรักษ์ อยู่น้อย, สุนิสา ประสิทธิ์เชตรกิจ,
จารุวรรณ สารพล, กนกกาญจน์ บุญประคม, ภณทิลา ทวีวิทยาการ

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 17 ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. **โรคไอกรน จังหวัดอุดรธานี** พบผู้ป่วย 2 ราย (เสียชีวิต 1 ราย) รายแรกเป็นเด็กหญิงไทย อายุ 1 เดือน อาศัยอยู่บ้านทรายขาว ต.บ้านฝาย อ.น้ำปาด จ.อุดรธานี เริ่มป่วยวันที่ 24 เมษายน 2561 ด้วยอาการ ไข้ ไอ มีเสมหะในคอ รับการรักษาที่ โรงพยาบาลน้ำปาด เป็นผู้ป่วยนอก ในวันที่ 29 เมษายน 2561 ได้กลับมารักษาที่ โรงพยาบาลน้ำปาดอีกครั้ง ด้วยอาการ ไข้ เหนื่อย หอบ หายใจ 74 ครั้ง/นาที แพทย์พิจารณาใส่ท่อช่วยหายใจ และส่งต่อไปรักษาที่ โรงพยาบาลอุดรธานี แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคไอกรน จึงเก็บ Nasopharyngeal swab ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลพบเชื้อ *Bordetella pertussis* เสียชีวิตวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 เวลา 03.45 น. จากการสอบสวนพบว่ามารดา อายุ 33 ปี มีอาการ ไอ น้ำมูก เริ่มป่วยวันที่ 17 เมษายน 2561 แต่ไม่ได้รับการรักษา จึงได้เก็บตัว Nasopharyngeal swab ส่งตรวจ ผลพบเชื้อ *B. pertussis* ผู้ป่วยทั้งสองรายไม่มีประวัติเดินทางไปนอกหมู่บ้าน แต่เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2561 มีการทำบุญสู่ขวัญหมู่บ้าน มีญาติพี่น้อง และเพื่อนบ้านจากต่างจังหวัดมาร่วมงานบุญจำนวนมาก จากการค้นหาและเฝ้าระวังผู้ที่สัมผัสร่วมบ้าน ในชุมชน พบผู้สัมผัสร่วมในหมู่บ้าน/ชุมชน 59 คน บุคลากรทางการแพทย์ที่โรงพยาบาลน้ำปาด และโรงพยาบาลอุดรธานี 22 คน รวม 81 คน ได้ให้ยาปฏิชีวนะแก่ผู้สัมผัสทุกคน และเก็บ Nasopharyngeal swab จากผู้สัมผัสร่วมบ้าน ไม่มีอาการ 5 คนและ เพื่อนบ้านที่มีอาการไอเล็กน้อย 3 คน ส่งตรวจวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 อยู่ระหว่างรอผลตรวจ ความครอบคลุมของวัคซีนไอกรน ตำบลบ้านฝาย ในปี 2560 เท่ากับ 95.24 ผู้ป่วยรายนี้เป็นผู้ป่วยไอกรนเสียชีวิตรายที่ 2 ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561

2. **โรคปอดอักเสบรุนแรง จังหวัดฉะเชิงเทรา** พบผู้ป่วย 3 ราย ทั้งหมดเป็นญาติกัน อยู่บ้านใกล้กันที่หมู่ที่ 8 ชุมชนไทรย้อย ตำบลคูยาศ หมู่ 8 อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา รายแรก เพศหญิง อายุ 53 ปี อาชีพ ว่างงาน มีโรคประจำตัว เบาหวาน และ โรค

ซึมเศร้า เริ่มป่วยวันที่ 30 เมษายน 2561 ด้วยอาการ ไข้ ไอ เหนื่อย คลื่นไส้ อาเจียนเป็นน้ำลายหลายครั้ง วันที่ 2 พฤษภาคม 2561 อาการไม่ดีขึ้น จึงมารักษาที่โรงพยาบาลสนามชัยเขตและแพทย์ส่งต่อมารักษาที่โรงพยาบาลพุทธโสธร แรกรับอุณหภูมิกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 110 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 136/86 มิลลิเมตรปรอท ภาพถ่ายรังสีปอดผิดปกติบริเวณปอดขวาใกล้ล่าง แพทย์ให้การวินิจฉัยปอดอักเสบ มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดร่วมกับภาวะหายใจล้มเหลว ผู้ป่วยเคยได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่เมื่อเดือนมิถุนายน 2560 รายที่ 2 เพศชาย อายุ 59 ปี อาชีพรับจ้างตัดป่าส้อม มีโรคประจำตัวโรคจิตเภท ไม่มีประวัติได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เริ่มป่วยวันที่ 30 เมษายน 2561 ด้วยอาการ ไข้ แน่นอก เหนื่อย หอบ ไอแห้ง ๆ เจ็บคอ ไม่มีน้ำมูก ไม่มีเสมหะ ปวดศีรษะ วันที่ 2 พฤษภาคม 2561 อาการไม่ดีขึ้นจึงมารักษาที่ โรงพยาบาลสนามชัยเขต และแพทย์ส่งต่อมารักษาที่โรงพยาบาลพุทธโสธร ในวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 แรกรับอุณหภูมิกาย 37.2 องศาเซลเซียส ชีพจร 95 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 137/87 มิลลิเมตรปรอท ภาพถ่ายรังสีปอดผิดปกติ แพทย์วินิจฉัยปอดอักเสบ มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดร่วมกับภาวะหายใจล้มเหลว รายที่ 3 เพศหญิง อายุ 75 ปี เป็นโรคหลอดเลือดสมอง แขนขาขวาอ่อนแรง และโรคซึมเศร้า ไม่มีประวัติได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เริ่มป่วยวันที่ 30 เมษายน 2561 ด้วยอาการ ไข้ ปวดศีรษะ ซึม ไม่มีแรง หายใจหอบเหนื่อย รักษาที่รพ.สนามชัยเขต แรกรับอุณหภูมิกาย 38.9 องศาเซลเซียส ชีพจร 124 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 156/78 มิลลิเมตรปรอท ภาพถ่ายรังสีปอดผิดปกติ แพทย์พิจารณาใส่ท่อช่วยหายใจเนื่องจากซึมมาก และส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาที่ โรงพยาบาลพุทธโสธร ประวัติก่อนหน้าพบว่า 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาสามีของผู้ป่วยรายแรกฆ่าตัวที่เลี้ยงที่บ้านเอง นำมาต้มกินกันในครอบครัว ไก่ก่อนฆ่าอาการปกติดี ในหมู่บ้านไม่มีวัตรูปักป่วยตายผิดปกติ ผู้ป่วยไม่ได้สัมผัสสัตว์ชนิดอื่น และไม่ได้เดินทางออกนอกหมู่บ้าน ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการจากผู้ป่วยทั้ง 3 ราย ไม่พบ

สารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดนกแต่พบสารพันธุกรรมของไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H3 ทุกสาย อยู่ระหว่างตรวจเพิ่มเติมเพื่อยืนยันสายพันธุ์ไวรัส วันที่ 4 พฤษภาคม 2561 ทีมสจ.ฉะเชิงเทราและอำเภอสนามชัยเขตได้ลงพื้นที่ควบคุมโรคและหาผู้สัมผัสเพิ่มเติม พบผู้สัมผัสร่วมบ้านทั้งหมด 4 ราย มีอาการไอและน้ำมูก 2 รายแนะนำให้ไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาล ผลการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในรัศมี 1 กิโลเมตร จำนวน 50 คน พบผู้ป่วยปอดอักเสบเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน 1 ราย เพศชาย อายุ 62 ปี ขณะนี้ได้ทำการเฝ้าระวังผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบในหมู่บ้านต่อเนื่องอีกอย่างน้อย 14 วัน

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคไข้ลาสา สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย ระหว่างวันที่ 23-29 เมษายน 2561 มีรายงานผู้ป่วยยืนยันโรคไข้ลาสาชายใหม่ 4 ราย เสียชีวิต 1 ราย ตั้งแต่ 1 มกราคม-29 เมษายน 2561 สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรียมีรายงานผู้ป่วยสงสัยโรคไข้ลาสาทั้งหมด 1,878 กระจายอยู่ใน 21 รัฐ ได้รับการยืนยันทางห้องปฏิบัติการทั้งหมด 420 ราย มีผู้ป่วยยืนยันเสียชีวิต 106 ราย (อัตราป่วยตายร้อยละ 25.2) ผู้ป่วยยืนยันส่วนใหญ่ร้อยละ 81 อยู่ในรัฐ Edo รัฐ Ondo และรัฐ Ebonyi เป็นบุคลากรทางการแพทย์ทั้งหมด 37 ราย

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 17
Reported cases of diseases under surveillance 506, 17th week

✉ get506@yahoo.com ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
 Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 สัปดาห์ที่ 17

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 17th week 2018

Disease	2018				Case* (Current 4 week)	Mean** (2013-2017)	Cumulative	
	Week 14	Week 15	Week 16	Week 17			2018	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	1	0	0
Influenza	1235	1351	1087	448	4121	4413	45382	5
Meningococcal Meningitis	0	1	0	0	1	2	3	0
Measles	38	40	43	5	126	163	802	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	0	2	0
Pertussis	5	5	0	1	11	5	34	1
Pneumonia (Admitted)	3635	3801	3356	1651	12443	14097	87624	57
Leptospirosis	29	26	28	11	94	122	555	4
Hand, foot and mouth disease	329	352	304	135	1120	2115	11326	0
Total D.H.F.	579	752	611	167	2109	4033	9577	14

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)